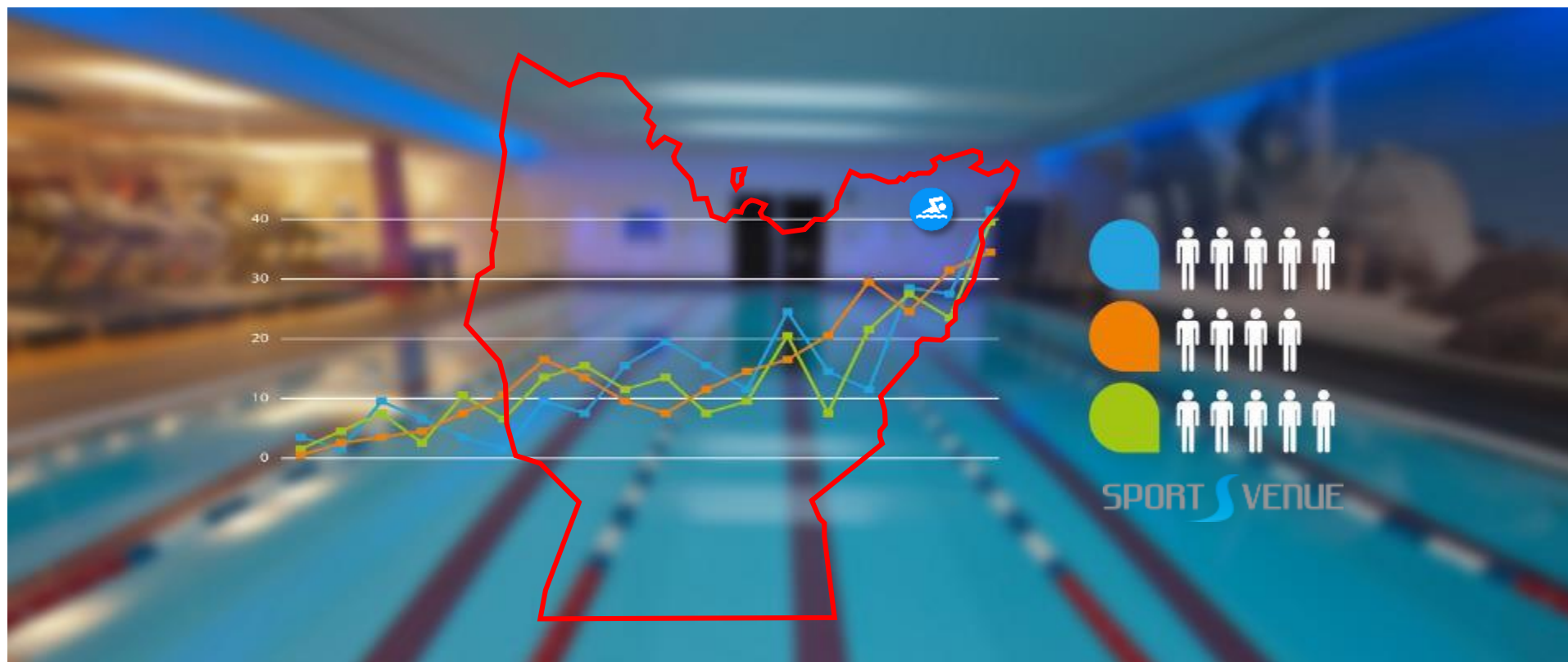

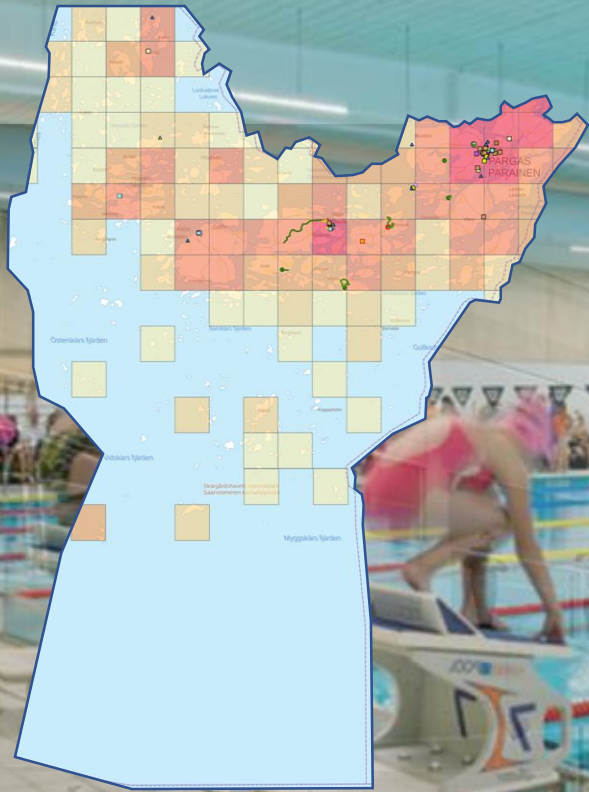

PARAISTEN KAUPUNGIN UIMAHALLIN TARVESELVITYS 2019

Yhteenveto

Väestöpohjan tuki ja tarve

- Pitkään kaivattu palvelu
- 30% alle 20-vuotiaista ylipainoisia
- Tällä hetkellä Paraisilla yli 65-vuotiaiden osuus ~26% on selvästi Suomen keskiarvoa (21%) suurempi. Tämä tukee monitoimihallia
- Katsottaessa tulevaan niin jo vuoteen 2025 mennessä 65-vuotiaiden osuus kasvaa noin 32%:n nykyisestä mikä tukee hallin monikäyttöisyyttä päivän sisäisesti sekä kuntosalin sisällyttämistä uimahallin yhteyteen
  - Tulevaisuutta ajatellen modulaarinen rakenne uimahalliinteistössä on hyvä ottaa huomioon mahdollisen laajennustarpeen ilmaantuessa esim. Sisäliikuntatilojen lisätarve*.

Sijainti

- Keskeinen tekijä kävijämäärän maksimoimiseksi
- Usean profiilin uimahalli vaatii käyntejä tukevia palveluita ja moninaisuutta ympärilleen
- Saavutettavuus ja helppous olennaista
- Kunnan väestöstä sekä koulujen oppilaista liki 70% asuu keskustan ympäristössä ja täten sijaintina paras koululaisille sekä vanhuksille
  - Yli puolet yli 65-vuotiaista keskustan lähialueella
- Kehittäminen alueellisena liikuntapaikkana
  - Sosiaali- ja terveystoimi, opetustoimi ja yritykset yhteiskäyttöisyys
  - Kävijämäärän kasvattaminen, lisää toimintaa keskustaan
  - Uimahalli yhtenä "yrittäjänä" (Uimahalli Oy)

Talous (laskennallisia esimerkkejä)

	Uusi halli (oma)	Maa-uimala /ulkoallas
Investointi	6.5 M€	1.6 M€
Pääomakustannus	0.35 M€	0.1 K€
Ylläpitokustannus	0.51 M€	0.082 M€
Nettokustannukset	0.41 M€	0.063 M€
Lipputulot*	0.45 M€	0.125 M€**

- Operatiivinen toiminta on pääoma ja ylläpitokustannukset huomioiden voimakkaasti negatiivista
- Toiminta edellyttää kuntien subventiota pääomakustannuksiin
- Ylläpitokustannuksia katetaan pääsylipputulolla

Talouden vaikutusmahdollisuuksia

- Tarve on laaja-alaisille ikäryhmille, joka tulee ottaa huomioon investoinneissa sekä altaiden monikäyttöisyydessä
- Investoinniltaan oikean kokoinen oikeaan aikaan
- Energiatalous, uusiutuvat energiat
- Vuokratuotot erityisesti uimahalliinteistössä ja uudet palvelut uimahallin lähialueella
- Yrityksille tarjottavat tilat ja palvelut

*Kävijämäärä laskennoissa 100 000 vuodessa uimahalli (lippu ka. 4.5€) ja 50 000 ulkoallas (lippu ka. 2.5€)

** Laskelmassa oletettu 0 vuokralaista. Lipputulot lähtötilanteessa vakio. Mikäli palveluntuottaja saa vuokratuloja palvelusopimus alenee (laajennusvara m²).

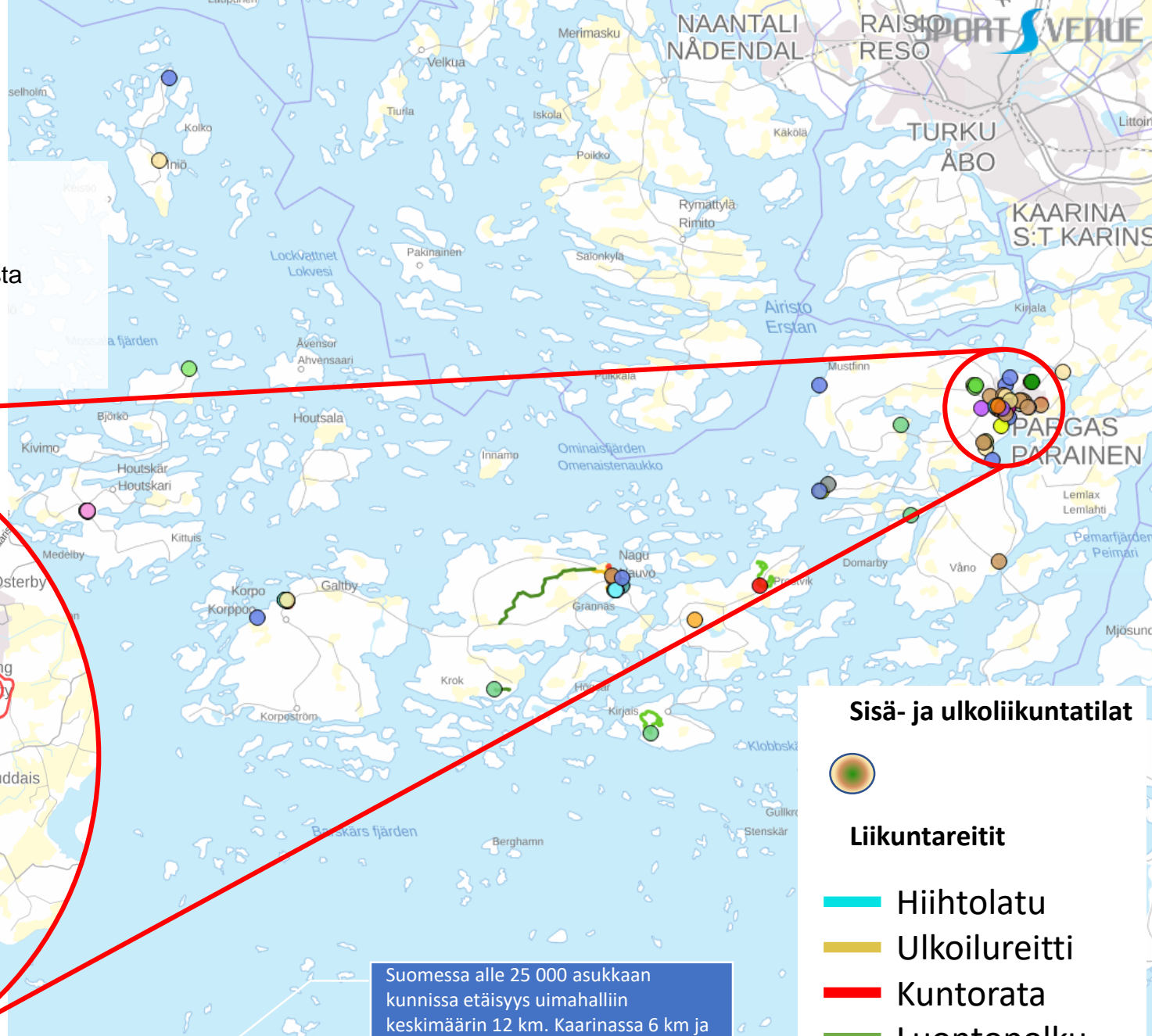
Sijainti ja demografia

Väestön ja liikuntapalveluiden sijoittuminen & saavutettavuus
Valtakunnallinen sekä alueellinen vertailu

URHEILUPALVELUT

- Urheilupalvelut Paraisilla ovat keskittyneet keskustan alueelle
- Väestöstä 66% asuu 5km ja 81% asuu 15km säteellä liikuntapaikkakeskittymästä
- Koulua käy 63% (1150) oppilaista 1km kävelyetäisyydellä suunnitellusta uimahallista (esikoulu – 9. lk)
- Pisimmillään matka liikuntapaikoille on yli 20km
- Kuvassa mukana sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sijainnit

Kuvassa ei näy kaikki uusimmat liikuntapaikat, koska ne eivät ole vielä päivittyneet Lipas-järjestelmän julkiseen tietokantaan.

Sisä- ja ulkoliikuntatilat

Liikuntareitit

- Hiihtolatu
- Ulkoilureitti
- Kuntorata
- Luontopolku

Suomessa alle 25 000 asukkaan kunnissa etäisyys uimahalliin keskimäärin 12 km. Kaarinassa 6 km ja Raisiossa 3.2 km.

Tyypillinen kulkutapa
Etäisyys keskimäärin km
Liikuntapaikka

3.86 km	5.19 km	7.22 km	13.44 km	13.77 km	16.76 km	25.48 km
Liikuntahalli	Pallokenttä	Kuntorata	Jäähalli	Yleisurheilu	Lähiliikunta	Uimahalli

Halli	Kunta	Asukkaat	Väestöjakauma (lapset 0-17, Aikuiset 18-64, Seniorit 65-)					
	Parainen	15t	2966	20%	8158	54%	4024	26%
	Naantali	19t	3651	19%	10674	56%	4570	25%
	Raisio	24t	4531	19%	14054	59%	5137	22%
	Turku	189t	29166	15%	120845	64%	38955	21%
	Kaarina	33t	7528	23%	18962	57%	6594	20%
	Paimio	11t	2413	22%	5994	54%	2202	24%
	Sauvo	3t	600	20%	1646	55%	739	25%
	Kemiönsaari	7t	1080	15%	3508	50%	2172	35%

Lapset
 Aikuiset
 Seniorit

Uimahallin saavutettavuus Parainen & ympäristökunnat

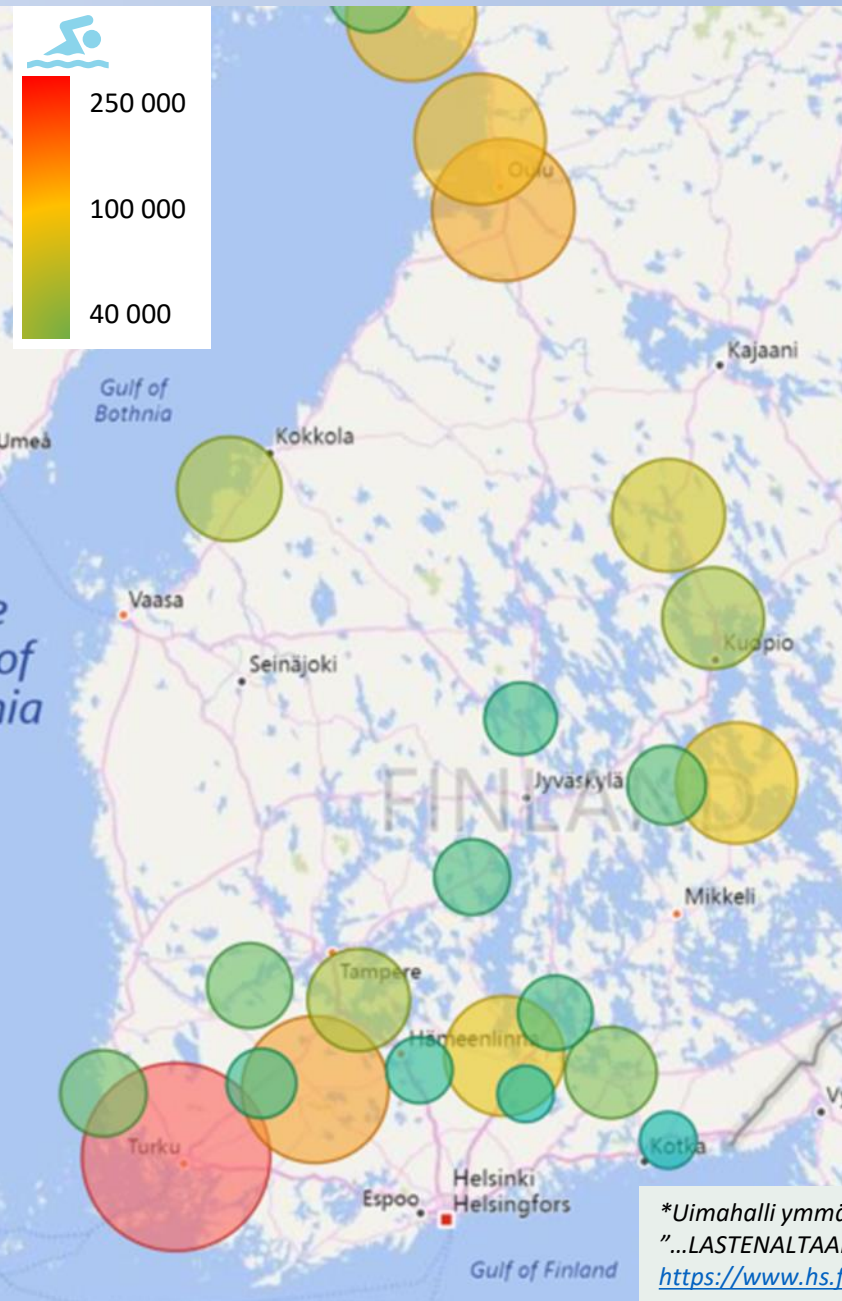
Kunta	Allaspinta-ala	Uimahalli - km	Uimahalli ka. kävijämäärä	
Kemiönsaari		29,83		
Parainen		25,48		
Sauvo		19,16		
Naantali		13,36		
	Kaarina	368,00	6,04	181 707,60
	Turku	3414,00	3,92	187 494,13
	Paimio	279,00	3,45	68 484,38
	Raisio	992,00	3,20	154 789,00

- Käyttäjiä voidaan houkutella palveluilla, toiminnoilla sekä tapahtumilla (näihin ihmiset ovat valmiita tulemaan kauempaakin), mm.
  - Vauvauinti, vesijuoksu ja –jumppa, Wibit, uimaopetus (myös uintitekniikkaopetus)
  - Koululaisryhmät
- Hallillisista kunnista Paimio ja Kaarina ovat potentiaalisia käyttäjiä uimahallin palveluille
- Hallittomista kunnista Sauvo ja Kemiönsaari ovat potentiaalisia käyttäjiä uimahallin palveluille

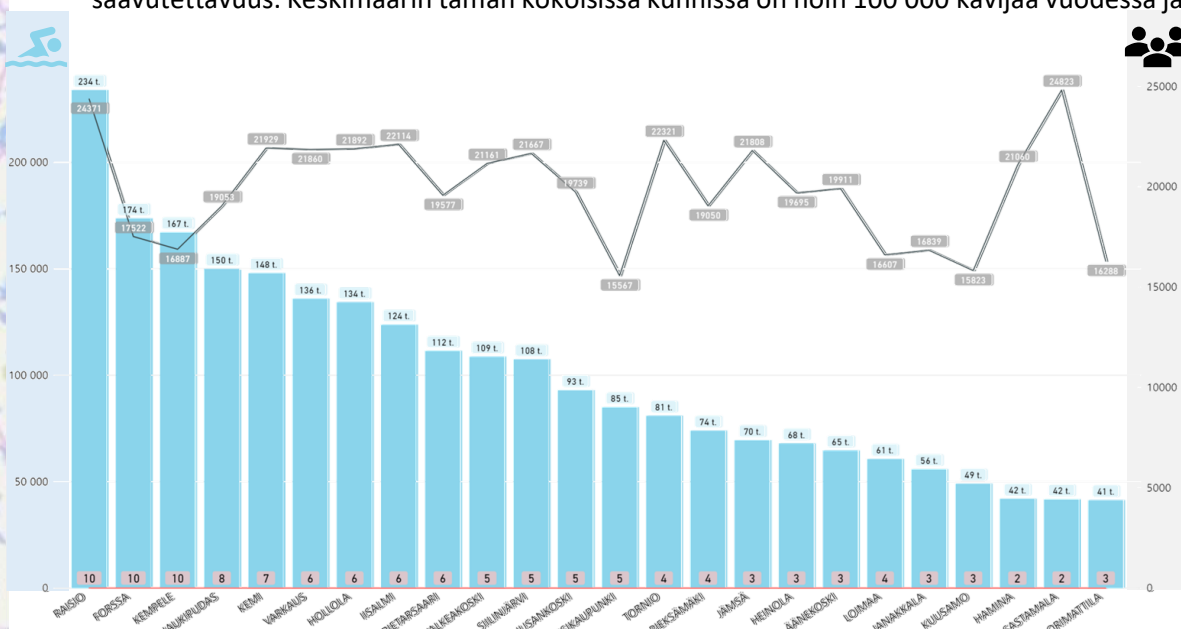
Kävijämäärä taustatietoja

Vertailu eri kuntiin ja halleihin

PARAINEN – KÄVIJÄMÄÄRÄARVIO – 2019-2040 - TAUSTATIEDOT

- Alla 15 000 – 25 000 asukkaan uimahallilliset paikkakunnat Suomesta ja niiden uimahallien kävijämäärät sekä saavutettavuus. Keskimäärin tämän kokoisissa kunnissa on noin 100 000 kävijää vuodessa ja etäisyys uimahalliin 8.8 km.

Kävijät Asukkaat Käyntiä vuodessa / asukas

- Kävijämäärään vaikuttavia tekijöitä
  - Sijainti** (suurimmat kävijämäärät halleissa mitkä asukaskeskittymässä)
  - Saavutettavuus** (suurimmat kävijämäärät halleissa missä >4km ja jos oma auto niin paikoitustilan riittävyys)
  - Aukioloajat** (suurimmat kävijämäärät halleissa mitkä vähintään auki 12t/vrk ja yli 300pv vuodessa)
  - Hallissa olevat sekä lähialueen palvelut sekä ohjatun liikunnan tarjonta
  - Allaspinta-ala
  - Altaan veden lämpötila
    - 26 - 28 C°: Kuntouimarit
    - 30 C°: Lapset ja lapsiperheet, terapia*
    - 32 - 38 C°: Vauvauinti, rentoutuminen, lämminvesialtaat
  - Lipun hinta vaihtelee 6 - 8 € välillä uimahalleissa missä suurimmat kävijämäärät

Kunta	Saavutettavuus km	Keskiarvo kävijämäärä
Pietarsaari	2.21	111,853.00
Raisio	3.20	154,789.00
Forssa	3.28	159,097.73
Kempele	3.56	166,365.13
Kemi	3.86	151,206.69
Heinola	4.08	44,832.85
Valkeakoski	4.14	109,758.40
Varkaus	4.98	68,579.07
Hamina (2 hallia)	5.41	93,775.50
Äänekoski (2 hallia)	5.90	71,103.88
Uusikaupunki	6.27	77,275.09
Isalmi	6.34	120,210.00
Hollola	6.55	111,670.50
Tornio	6.98	80,188.71
Pieksämäki	7.17	70,281.21
Orimattila	7.49	42,258.75
Raahen	7.76	104,769.60
Loimaa	9.10	59,190.13
Jämsä	10.33	69,047.50
Kuusamo	10.96	44,809.00
Janakkala	12.37	55,410.40
Sastamala (2 hallia)	14.53	39,778.40
Laukaa	19.23	
Siilinjärvi	23.49	104,820.00
Kauhava	30.61	

*Lisäksi Sotkamossa (väestö 10t, kävijät 260t) ja Kurikassa on 2 hallia (väestö 14t. Kävijät 100t)

- Ylivoimaisesti suosituimpia vesiliikunnan muotoja on kuntouinti, vesijuoksu, kylmäallas sekä perheinti (N=1072, kysely 2016)

*Uimahalli ymmällään: Jäisestä vedestä valittavat lapsiperheet pakenevat muualle, vaikka "lämpötiloissa ei ole muutettu yhtään mitään"

"...LASTENALTAAN lämpötila on kaupungin mittauksen mukaan 27,5–28 astetta. Lauantaiaamuisin järjestettävän vauvauinnin ajaksi lämpötilaa nostetaan kuudella asteella..."

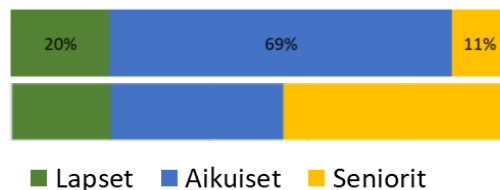
<https://www.hs.fi/kaupunki/espoo/art-200006082159.html>

PARAINEN – KÄVIJÄMÄÄRÄARVIO – 2019-2040 - TAUSTATIETOJA

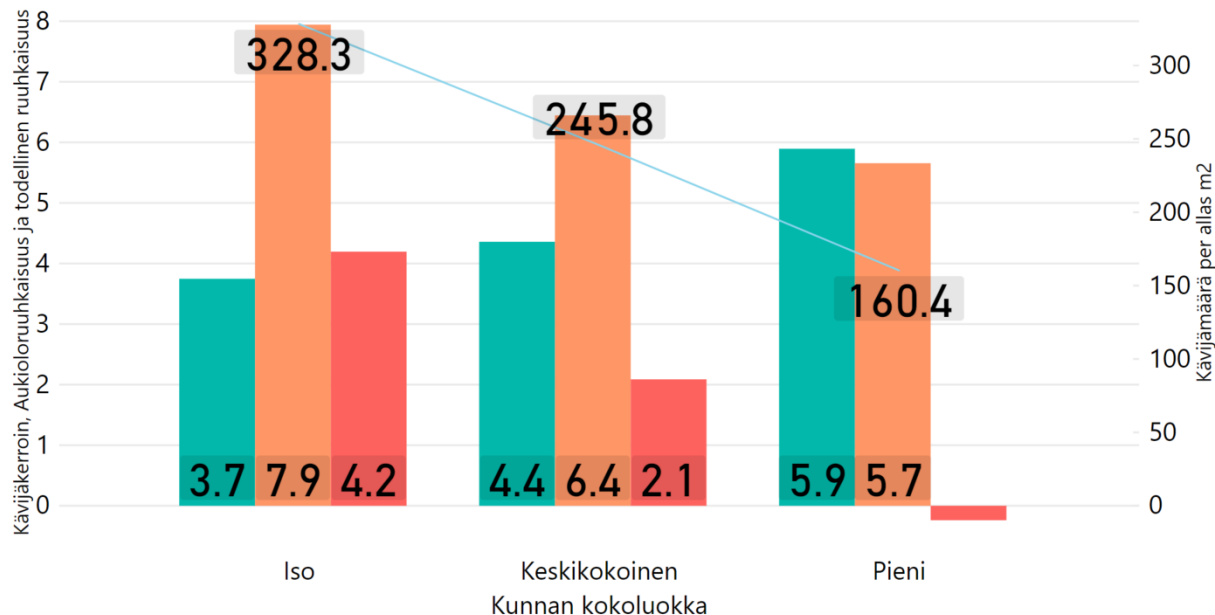
- Suomessa on noin 800 000 aktiivista uinnin harrastajaa
- Uintia vähintään kerran viikossa harrastavia on Suomessa keskimäärin 10% väestöstä uimahallipaikkakunnilla*. Käytännössä tämä vaihtelee n. 5 – 10% välillä.
- Alla Suomen uinnin aktiiviharrastajien karkea profiili sekä Kunta A:n hallien profiili. Huomioitavaa erityisesti aikuisten osuudessa Suomen osalta, että se sisältää mm. perheen aikuisia, sekä seuraharrastajia.

Suomi Kunta A

- Alla kuvaajassa erikokoisten kuntien uimahallikävijämäärästä laskettuja avainlukuja

• Kävijäkerroin • Aukioloruuhkaisuusindeksi • Todellinen ruuhkaisuus • Kävijämäärä per allas m²

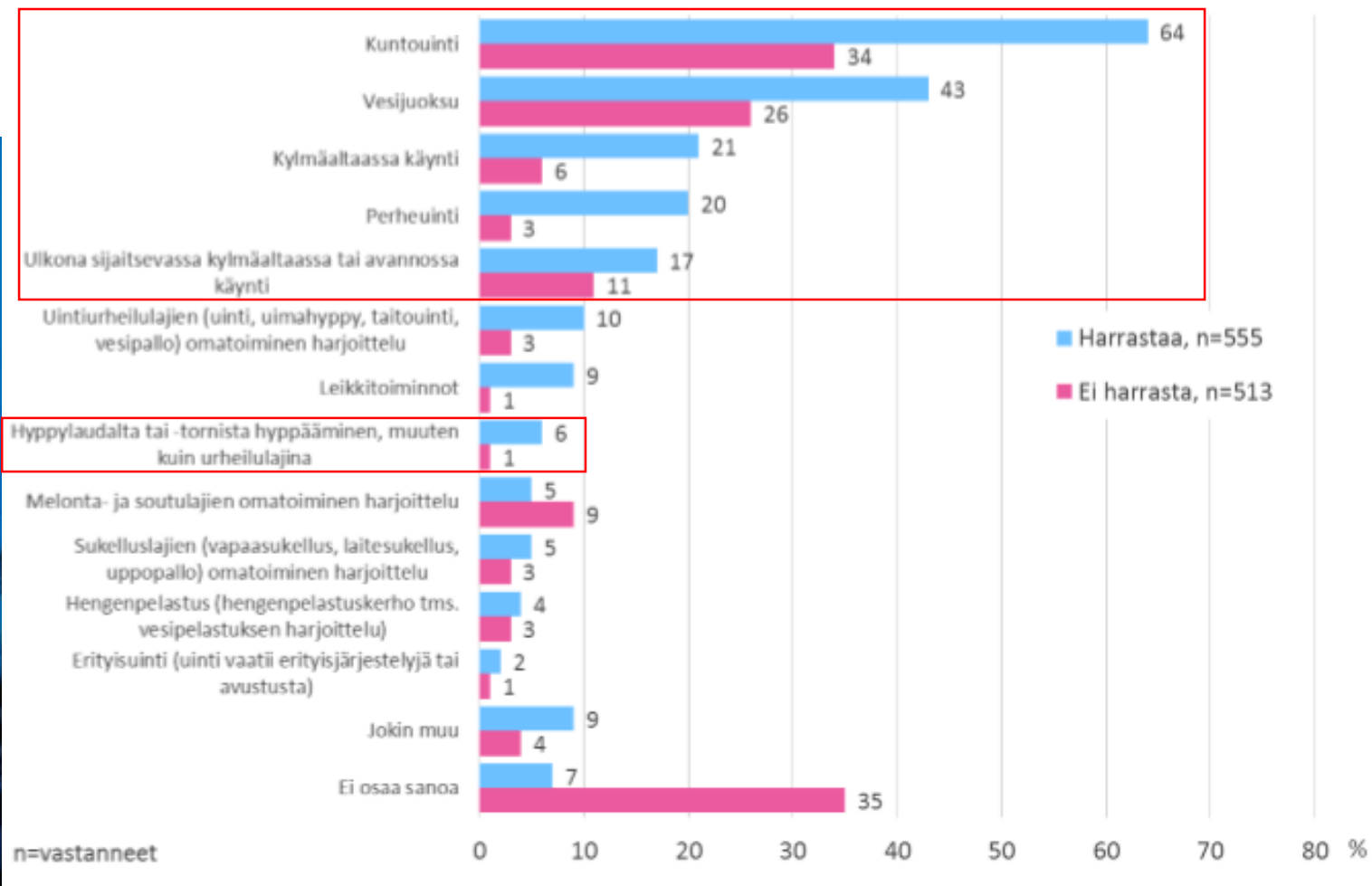

- Avainlukukuvaajasta voidaan nähdä seuraavaa:
  - **Kävijäkerroin:** Kertoo monestiko kunnan asukas käy vuodessa uimahallissa. Laskenta $\text{kävijämäärä} / \text{kunnan asukasluku}$. Tässä suositus 6 (+/-1).
  - **Aukioloruuhkaisuusindeksi:** Kertoo keskimäärin kunnan uimahalli(en) aukioloajat huomioon ottavan käyttöasteen. Tässä suositus 6.5 tai vähemmän.
  - **Todellinen ruuhkaisuus:** Kertoo keskimäärin kunnan uimahalli(en) ruuhkaisuudesta sekä siitä kuinka paljon on naapurikuntien vaikutus kävijämäärään. Tässä positiivinen lukema indikoi, että suurin osa kävijöistä on oman kunnan asukas. Luvun ollessa 3.5 tai suurempi halli(t) on myös ruuhkainen. Luvun ollessa negatiivinen naapurikuntien vaikutus kasvaa mitä suurempi luku on.
- Alla olevassa taulukossa on Suomen kaikkien uimahallien keskimääräisiä avainlukuja

	Suomi keskimäärin
Asukasta hallia kohti	26 114
Kävijää vuodessa	130 000
Asukasta per allasneliometri	52 (jos >72 niin ruuhkainen)
Kävijää per allasneliometri	170
Käyntiä asukasta kohti vuodessa (kävijäkerroin; RT suositus 5.5)	5
Veden kulutus litraa kävijää kohti	150
Rakennus bruttopinta-ala	3500 m ²
Allaspinta-ala	500 m ²

- Kävijämääriin vaikuttavat erityisesti:
  - sijainti,
  - saavutettavuus,
  - Aukioloajat ja
  - hallin yleinen kunto

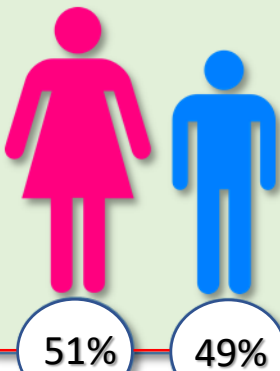
Mitä omatoimisesti harjoitettavia vesiliikuntalajeja haluaisi harrastaa jatkossa: Uimahallissa vesiliikuntaa harrastavat vs. ei-harrastavat

VÄESTÖN SIJOITTUMINEN UIMAHALLIN SIJAINTIIN NÄHDEN 2017

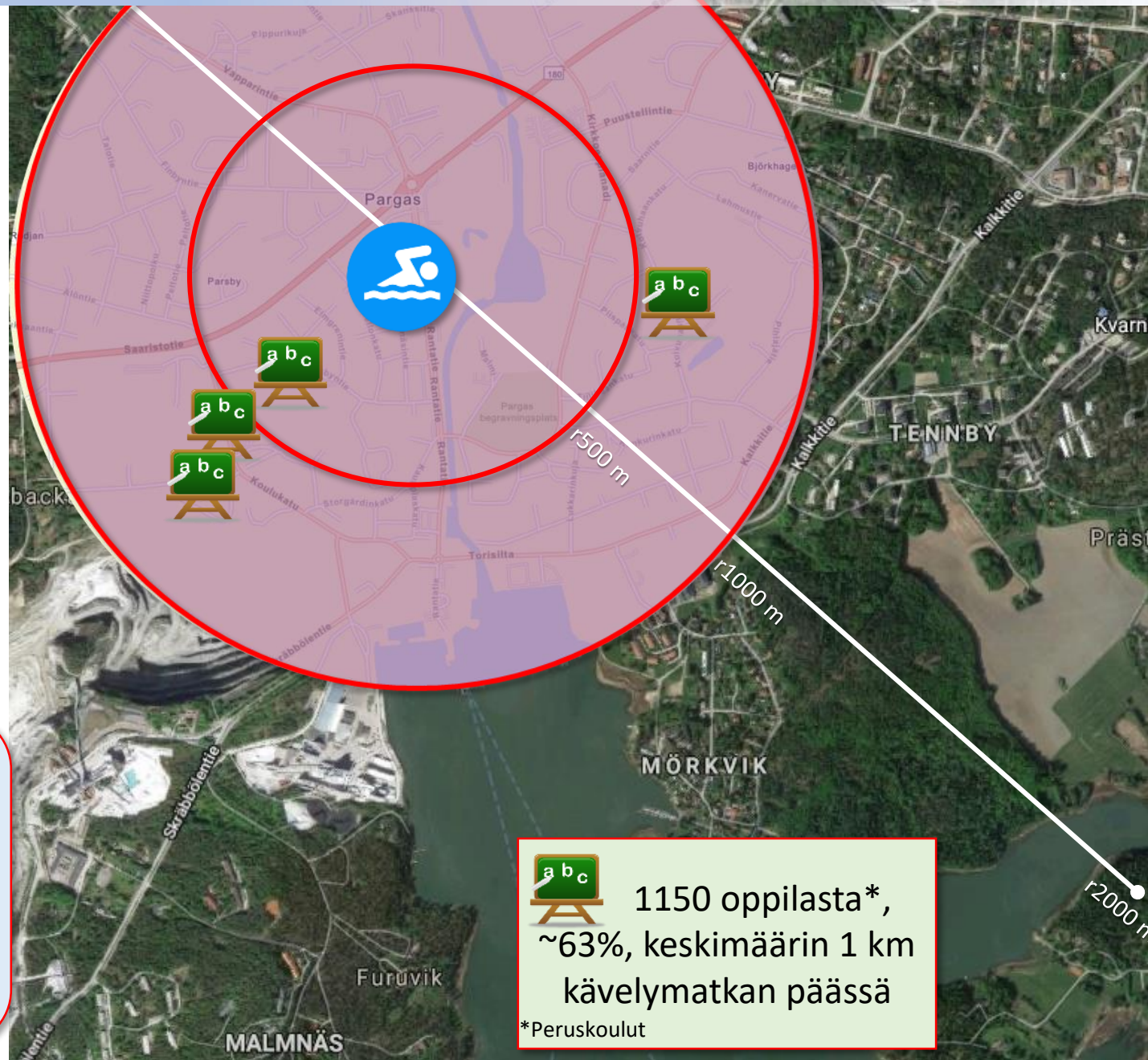
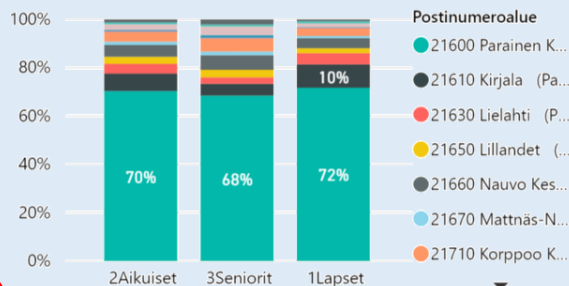
 2015 ~6000 (2km)

Väestöjakauma

Väestöjakauma

Postinumeroitain

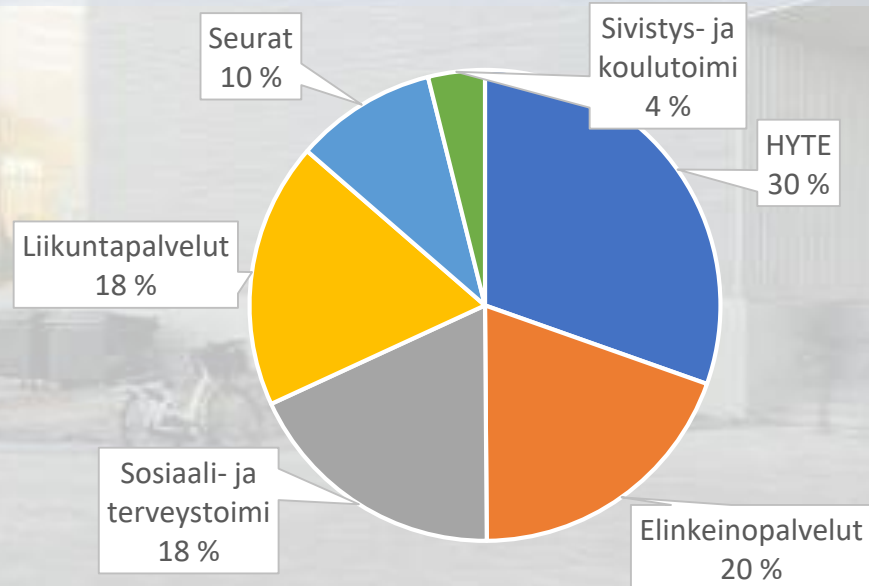

 1150 oppilasta*,
~63%, keskimäärin 1 km
kävelymatkan päässä

*Peruskoulut

Uimahallin mitoitus

Sidosryhmät, kävijämäärät sekä allaspinta-ala sekä allastyypit

SELVITETYT SIDOSRYHMÄT PARAISILLA

Sidosryhmä	Sosiaali- ja terveystoimi	Sivistys- ja koulutoimi	Elinkeinopalvelut	Seurat	Liikuntapalvelut	HYTE
Kävijäryhmät	<ul style="list-style-type: none"> • Erityisryhmät • Seniorit • Kårkulla samkommun 	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatus • Peruskoulu ja lukio • Ammatillinen koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki • Yritykset 	<ul style="list-style-type: none"> • Nykyiset • Perustetaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjattu toiminta • Kansalaisopisto (cecilia hindersson) 	<ul style="list-style-type: none"> • Liikunta • Kuntajohto • Perusterveydenhuolto • Täällä siis muut kuntalaiset
Kävijämäärä-Potentiaali vuodessa	<ul style="list-style-type: none"> • 15 000* 	<ul style="list-style-type: none"> • 3200 	<ul style="list-style-type: none"> • 16 000** 	<ul style="list-style-type: none"> • 8 000*** 	<ul style="list-style-type: none"> • 15 000 	<ul style="list-style-type: none"> • 25 – 45 000*
Johtopäätökset	<ul style="list-style-type: none"> • Erityisryhmät pääasiassa koulujen liikunnan yhteydessä • Yksilötason terapia voisi hyödyntää • Kuntoutustoimintaa • Pula SOTE-alan yksityisyrityksistä • Mielensterveyskuntoutajat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uimaopetuksen tärkeyttä korostettu <ul style="list-style-type: none"> • Erityisesti esiopetus vaiheessa • Liikkuva koulu • Oppilaitokset haluavat "liikuntapainotteisuuden" olevan osa oppimista 	<ul style="list-style-type: none"> • Halu saada yritykset kasvamaan • Kivijalkaliikelle piristystä • Elinkeinoelämälle erityisen tärkeää viikonloppu, jolloin koko perheen voimin lähdetään uimaan ja ostoksille. Eurot jäävät nyt sinne missä käydään uimassa • Kunnan alueella työssäkäyvien houkuttelu asukkaaksi => Eurot jäisivät Paraisille 	<ul style="list-style-type: none"> • Uimaseuran perustaminen • Kilpailut • Kurssit • Palvelut eri tahoille • vapaaehtoistoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelut eri tahoille • vapaaehtoistoiminta 	<p>Pienten lasten ja heidän vanhempiansa liikuntaan ja aktiivisuuteen tulee panostaa.</p> <p>Paraisilla nuoret harrastavat hengästyttävää liikuntaa vähemmän kuin keskimäärin koko maassa. Uimaharrastus voisi houkutella myös vähän liikkuvia liikunnan pariin.</p>

*Kunnan oma arvio sekä referenssinä Iisalmi ja Kemi
 **Laskenta noin 4000 potentiaalista työntekijää, joista noin 10% voidaan olettaa harrastavan uintia 1krt/vko
 *** referenssi Iisalmi, Kemi ja Hervanta
 ****Ohjatun toiminnan osuus tyyppillisesti noin 20-30% kokonaiskävijämäärästä

LIKKUVIA KAUPUNKILAISIA VAUVASTA VAARIIN – MIKSI?

Tausta:

- Nykyisellään vain murto-osa alle kouluikäisistä lapsista täyttää päivittäisen liikuntasuosituksen
- Varhaiskasvatuksella on merkittävä rooli lasten liikkumisen tukemisessa, koska sen kautta tavoitetaan iso osa lapsista

Toimenpide-ehdotukset:

- Liikkuva varhaiskasvatus – ohjelma vuosille 2020-2022

Kustannusvaikutukset:

- Ohjelman toteuttaminen edellyttäisi 4 miljoonan euron vuotuista rahoitusta 3 vuoden ajan

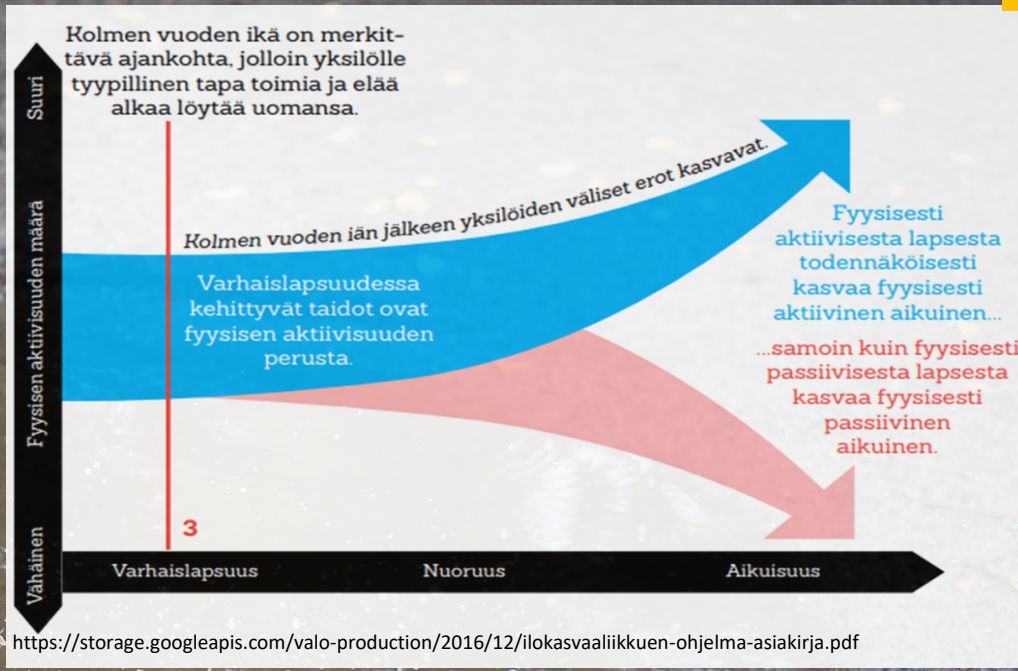
Tausta:

- Opetus- ja kulttuuriministeriössä on selvitetty harrastamista, harrastamisen kustannuksia ja vapaaehtoistoiminnan edistämistä usean työryhmän työssä ja tavoitteena on mahdollistaa kaikille lapsille ja nuorille vähintään yksi mieleinen harrastus

Toimenpide-ehdotukset:

- Seuratoiminnan kehittämistuki kohdistetaan matalan harrastuskynnyksen toimintaan
- Harrastuspassin käyttöönotto kunnissa

Lähde: Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta 2018

- Liikkumaton lapsi ei liiku aikuisenakaan
- lapsuudessa omaksuttu liikunnallinen elämäntapa säilyy läpi elämän.
- Liikunnan harrastaminen auttaa omaksumaan terveellisen elämäntavan
- Liikunnalla on ehkäisevä vaikutus yli 20 eri sairauden kehittymiseen
- Liikunnallinen passiivisuus tekee tilaa monille riskitekijöille.

LAPSENA ALOITETULLA LIKKUNNALLA ON SELKEÄ YHTEYS ELINIKÄISEEN TERVEYTEEN

Liikunta ja lapsen kokonaisvaltainen kehitys Lassi-Pekka Risteellä & Virpi Louhela on PoP Liikkuva

Liikkuva lapsi on paras investointi

Suomalaisista aikuisista 30 prosenttia ei harrasta lainkaan liikuntaa. Samaan aikaan tiedämme, että pieni osa väestöstä, noin 20 prosenttia, aiheuttaa 80 prosenttia sosiaali- ja terveysalan kustannuksista. Liikkumattomuudessa puhutaan jopa 2 miljardin kustannuksista vuodessa.

Liikunta edistää henkistä ja fyysistä terveyttä sekä mikä tärkeintä, tuo usein myös yhdessäoloa ja ihmissuhteita. Liikkumattomuuden aikapommi on siis jo räjähtänyt, mutta vielä huolestuttavampaa on lasten liikkumattomuus.

http://www.liikuntaneuvosto.fi/tata_mielta/jasenten_blog/liikkuva_lapsi_on_paras_investointi.711.blog

YLI 75-VUOTIAIDEN LIKKUMINEN

10%

kestävyysliikuntaa

6%

lihasvoima- ja tasapainoharjoittelua

2%

molemmat suositukset

Yli 65-vuotiaiden terveysliikuntasuosituksen mukaisesti viikottain riittävästi liikkuvien osuus yli 75-vuotiaista suomalaisista.

IKÄÄNTYNEIDEN KAATUMISET SUOMESSA

35 000

kaatumistapaturmaa vuodessa

7 000

lonkkamurtumaa vuodessa

1/10

kotona asuneista lonkkamurtumapotilaista jää pysyvästi laitoshoitoon

1/3

lonkkamurtumista olisi ehkäistävissä terveyden kannalta riittäväällä liikunnalla

KOTI- JA LAITOSHOIDON KUSTANNUKSET 2,96 mrd €

Tausta:

- Liikunta on tärkeä tekijä ikääntyvän väestön toimintakyvyn ylläpitämisessä

Toimenpide-ehdotukset:

- Toimintaohjelma kotona ilman säännöllisiä palveluja asuville ikäihmisille
- kokeiluhanke kotipalvelun piirissä oleville
- kokeiluhanke vanhusten palvelulaitoksissa

Kustannusvaikutukset:

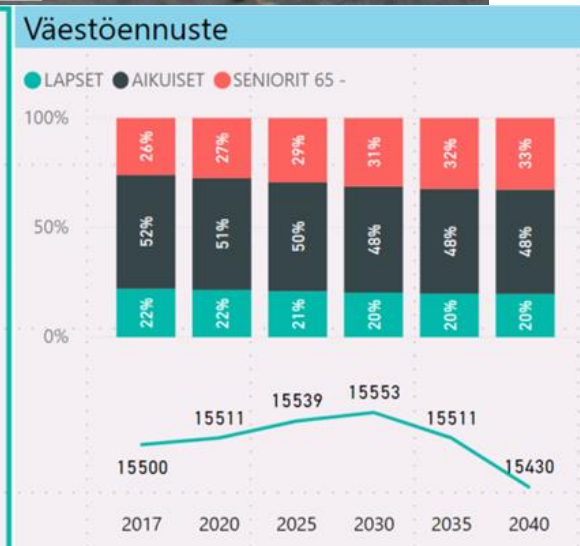
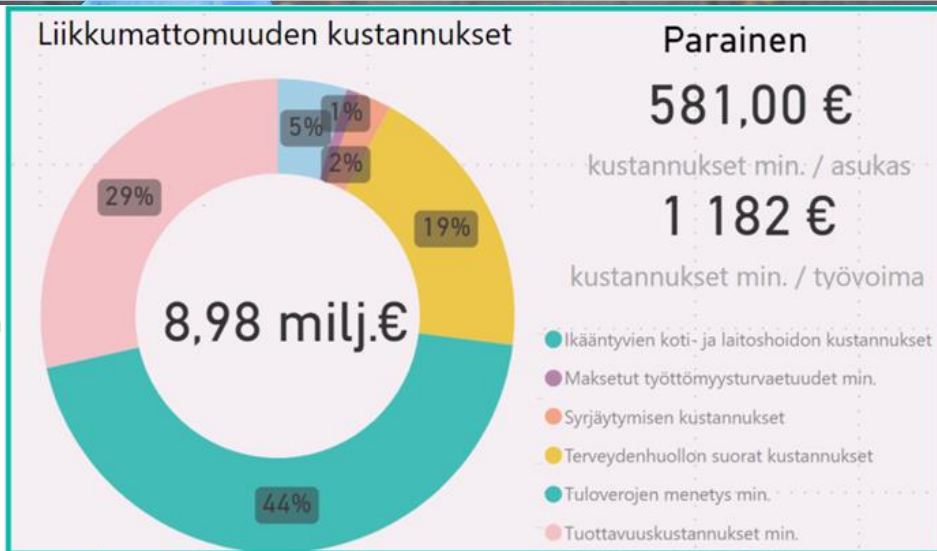
- Kolmen vuoden ajan kokonaiskustannus olisi 2-3 miljoonaa euroa vuodessa toimintaohjelman kehittämiseen ja kokeiluhankkeisiin, jos ohjelmat ja hankkeet toteutetaan

Lähde: Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta 2018

LIKKUVIA KAUPUNKILAISIA VAUVASTA VAARIIN – MIKSI?

Infograafissa esitetyt luvut on laskennallisia arvoja UKK-instituutin ja Valtioneuvoston 2018 julkisemasta ”Liikkumattomuuden kustannukset” raportista.

Laskenta asukasta ja työvoimaa kohti laskettu tilastokeskuksen 2018 luvuilla suhteutettuna ilmoitetuista prosenttiosuuksista. Väestöennusteen lähde on tilastokeskus.

Uimahallin mitoitus perustuu väestöennusteisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin.

Kävijämääräarvio 100 000 vuodessa tarkoittaa päivittäisiä kävijöitä keskimäärin 300 ja huippupäivät asettuvat 600 päiväkävijän ympäristöön. Tapahtumapäivinä saattaa kävijähuippu käydä jopa 1 000 päiväkävijässä.

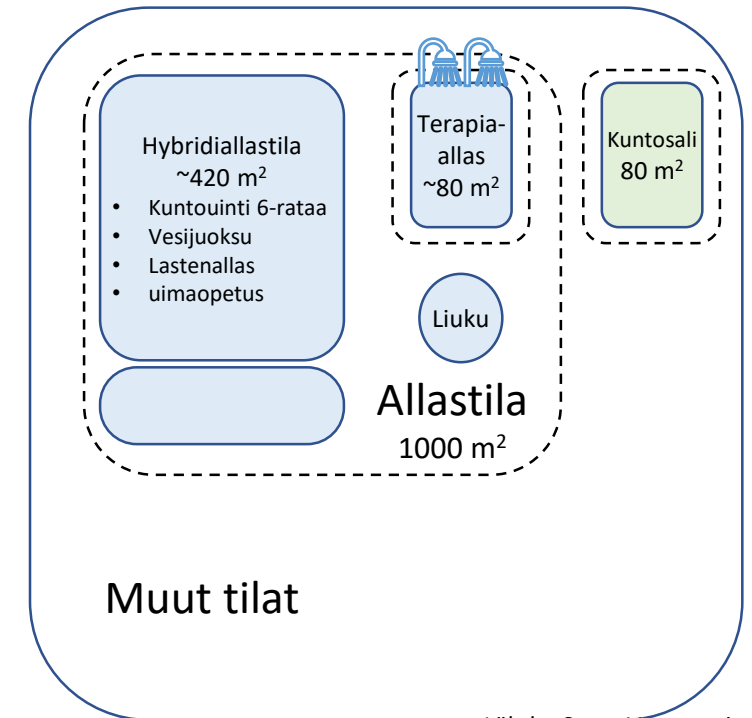
Yleisesti uimahallin vaatimustasosta:

- *Tyypillisesti uimahalleissa on jaettu radat eri käyttäjäryhmille, esim. 2-rataa vesijuoksu, 2-4 -rataa kuntouinnille ja riippuen eri tekijöistä näiden lisäksi 2-rataa muuhun vapaaseen käyttöön / vesijumppaan tai vastaavaan.*
  - *Eryteisesti kuntouinnissa korostuu radan pituus. Kuntouinti on ylivoimaisesti suosituin uinnin muoto ja tätä palvelee parhaiten 50 metrinen rata.*
- *SM-tason uinnin kilpailupaikassa tulee olla vähintään 8-ratainen 25m allas + katsomo*
- *Kansainvälisten kilpailujen vaatimus 10-rataa ja 50 metrinen allas*

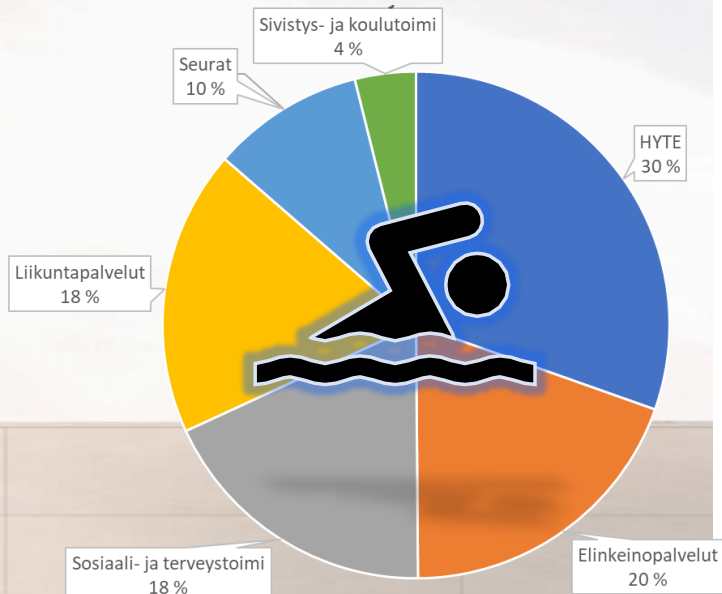
Allastilassa ~500 vesi-m²

- Hybridiallas 6x25m (Kuntouinti, jumppa, vesijuoksu, uimaopetus...)
- Lastenallas
- Terapia-allas
  - Hierovat suihkut
- Liukumäki
- Muu
- Ei katsomoa

Uimahalli ~2 900 - m²

PÄÄTOIMINNALLISUUDET JA MITOITUSPERUSTEET

Tilojen mitoituserusteet

Vuosittainen kävijätavoite on asetettu noin 100 000 kävijään vuodessa. Kävijäryhmien jakautuminen karkeasti kuvaajassa vasemmalla perustuen sidosryhmäselvitykseen.

Kävijöitä ruuhkaisina päivinä voidaan olettaa olevan noin 600-800 ja huipputunti jopa 200.

Lisäksi tilojen tulee sisältää varaus myös mahdollisille muille palveluille ja sidosryhmille, kuten:

- Kuntosali (voi lisätä vuosikäyttäjämäärää jopa 30-40%)
  - Vakituisten (väh. 1/vko) kävijöiden potentiaali Paraisilla 1500 – 3000 henkilöä, mistä tulee 18 – 30 000 vuotuista kävijää (kaikki kuntosalit yhteensä!)
- Seurat (varastotilat, kokoontumistilat)
- hieronta-, parturi- ja kampaamopalvelut
- kauneuden hoitoon, fysioterapiaan ja liikunnan aktivointiin liittyvät palvelut

Muuntojoustovaatimukset

Altaiden tulee mukautua päivänsisäisesti eri käyttäjäryhmiin. Tulee huomioida tarve palvella useita eri tyyppisiä ryhmiä mutta myös olla valmius tarjota soveltuvaa allastilaa usealle samantyyppiselle ryhmälle. Tämä asettaa altaille vaatimuksen mukautua

- Erityisesti altaan syvyys tulee olla mukautettavissa

Monestiko yksi asukas käy uimassa vuodessa. Suomen keskiarvo on 5.

2000-luvulla rakennettujen uusien hallien kävijämääriä (kunnat alle 50 000 asukasta)

Nimi	Nimi	Asukkaita	Rakennusvuosikymmen	Kävijämäärä ka.	Kävijäkerroin	Allaspinta-ala
Hamina*	Linnoituksen uimahalli	20529	2010	91068	4,4	450
Kangasala	Kangasalan uimahalli Kuohu	30991	2000	195255	6,3	672
Kajaani	Vesiliikuntakeskus Kaukavesi	37254	2010	159912	4,3	1042
Kirkkonummi	Kirkkonummen uimahalli	38819	2000	195742	5,0	560
Tuusula	Tuusulan uimahalli	41449	2000	266062	6,4	674

*Vanhassa hallissa (rakennettu 70-luvulla) oli noin 20 000 kävijää / vuosi. Vanha halli on muutettu kuivaksi liikuntatilaksi Lähde: Sport Venue'n tietokanta

Altaan muuntojoustavuus eri aikoihin ja eri ryhmille

<https://youtu.be/ApLixfNT91>

Toiminta ja talous

Vastuunjako, lipun hinnoittelu, investointikustannus,
omistusmallit, rahoitus, aikataulu

ESIMERKKI VASTUUNJAKO OPERAATTORI - KAUPUNKI

Kaupunki määrittää

- Käyntimäärän raja-arvo 100 000 käyntiä vuodessa
- Kaupunki saa lipputulot raja-arvoon asti
  - Lipun keskihinta (Kaupunki määrittää)
- Palvelut mitä palvelusopimuksessa edellytetään

Kiinteistö

(oma kokonaisuus)

Kiinteistö vastaa

- Pääomakulut
- PTS (Pitkätähtäimen suunnitelma)
- Erikseen sovittavat kuluerät
  - Energiakulut
  - Huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet
  - ...

Palvelu

(oma kokonaisuus)
neuvottelumenettely
kilpailutus

Operaattori vastaa

- toimintasuunnitelmasta ja taloudesta
- hyväksyttävä suunnitelmat kaupungin yhteistyöelimellä
- koko henkilöstöstä
- palvelukuvauksessa kuvatuista vastuista ja laadusta
- Mahdolliset muut erikseen sovittavat kuluerät

Porkkanaa Operaattorille:

- Lipputuloista 100 000 kävijän ylityksestä tehdään bonusjakosopimus
- kävijämäärän ylityksestä lisätuottoa
- mahdollisuus tuottaa omia palveluita
- sopimus esimerkiksi 5+5+5v mahdollistaa kehityksen
- palvelusopimuksesta erillinen hinta

Keppiä operaattorille:

- laadulliset kriteerit täytettävä
- sanktiomalli palvelun keskeytyksestä
- jatkosopimukset optiovuosista jos kaikki ei toteudu sovitulla tavalla

ARVIO: Käyttö, ylläpito sekä valvonta + Rahoitus

Operointi

510 K€ / v

Laskenta: Energia + valvonta, siivous ja kiinteistöhoito ostopalveluna

€ 5,10 € / kävijä vuodessa

Ominaiskulutus (lämpö + sähkö)

Lämpö 50 €/MWh
Sähkö 80 €/MWh
Vesi 5 €/m³

1 700 MWh 12 000 m³

17 KWh 120 L

160 K€ / v

1,60 € / kävijä / v

Valvonta + siivous + tarvikkeet

Valvonta Siivous Kemikaalit Kiint. huolto
tarvikkeet

350 K€ / v

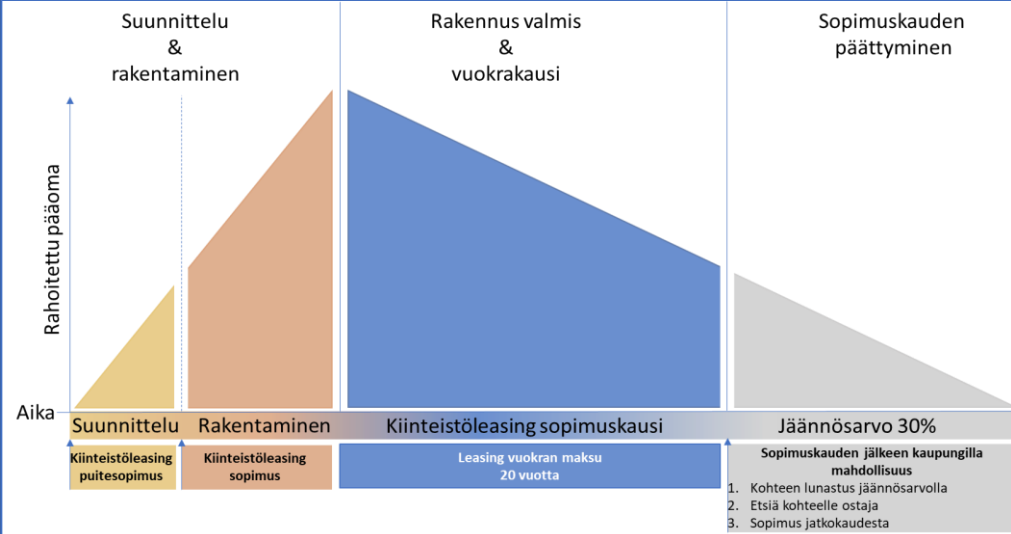
3,50 € / kävijä / v

Rahoitus

350 K€ / v

€ 3,50 € / kävijä vuodessa

Lisäksi huomioitava vuosihuolto+PTS mikä on tyypillisesti n. 1% rakentamiskustannuksista. Karkea arvio n. 50 K€ / v sisältyy rahoituskuluun

Vertailukohde 157 000 kävijää, 500 vesi-m²

Menot -1 148 800 € / v
Tulot 716 260 € / v (lipun keskihinta ~4.55 €)
Netto -432 540 € / v

Rahoitusleasing 20v 1.85%, maksuerä ensimmäisen lyhennysvuoden erän suuruus.
Aukiolo 350 pv ja 4 550 h vuodessa
ark 15 h (250 pv / v)
vkl 8 h (100 pv / v)

Korkotaso on riippuvainen kaupungin talouden tilasta. Laskelmat sovellettavissa 10 – 30 vuoden maksuajoille ja vakioidulla kertoimella eri pääomille. Valvonta ja siivous indeksikorotus n. 1.5% vuodessa.

Lähtökohtana:

1. Kunta joko omistaa suoraan kiinteistön tai kyseessä on kuntaomisteinen KOY
2. Operatiivinen toiminta on ostopalveluna
3. Kiinteistön rahoitus leasing (ei saa OKM-avustusta)
4. Rakennuksen hinta 6.5 M€
5. Kävijämäärä 100 000

ARVIO: Käyttö, ylläpito sekä valvonta + Rahoitus

Vuosikustannusarvio uimahallin operatiivinen toiminta sekä rahoitus

- Operatiivinen toiminta n. -350 K€ / v
- Energiakustannus n. -160 K€ / v
- Rahoituskulu n. -350 K€ / v (sis. Peruskorjaus+PTS 50 000 € vuodessa)
- Lipputulot n. +450 K€ / v (100 000 kävijää vuodessa, lipun keskihinta 4.5 €)
- Lipputulot n. +382 K€ / v (85 000 kävijää vuodessa, lipun keskihinta 4.5 €)

Yhteensä netto n. -410 K€ / v (-478 K€)

Rahoituskulu laskettu 20 vuoden leasingvuokralla käyttäen 1.85% korkoa 6.5 M€ pääomalle.

Esitetty summa on ensimmäisen vuoden lyhennyserän suuruus. Lisäksi laskennassa on käytetty noin 30% jäännösarvoa leasingvuokralle.

Operatiiviseen toimintaan tulee ottaa huomioon noin 1.5% vuotuinen indeksikorotus.

Uimahallin oletetaan olevan auki 350 pv ja n. 4 550 tuntia vuodessa. Huollot ja korjaukset pyritään tekemään joustavasti.

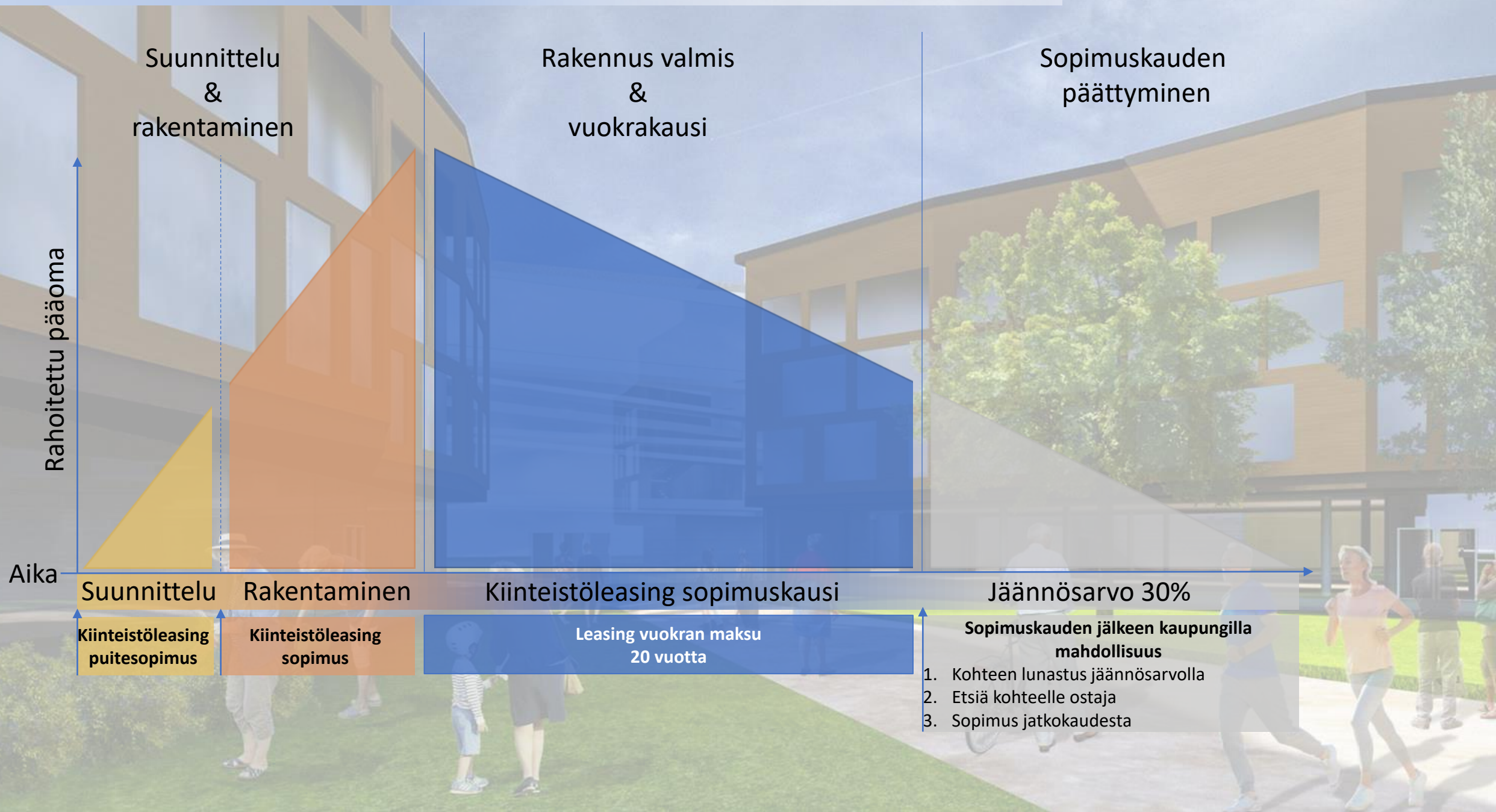

Vertailukohde 157 000 kävijää, 500 vesi-m²

Menot -1 148 800 € / v

Tulot 716 260 € / v (lipun keskihinta ~4.55 €)

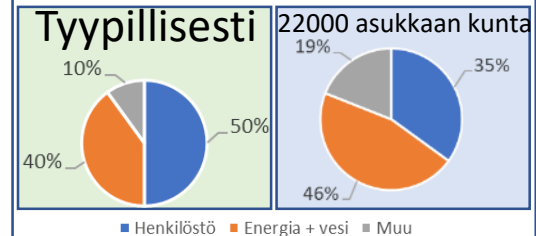
Netto -432 540 € / v

UIMAHALLIEN KUSTANNUSVERTAILUA (luvut vuosilta 2016 ja 2017)

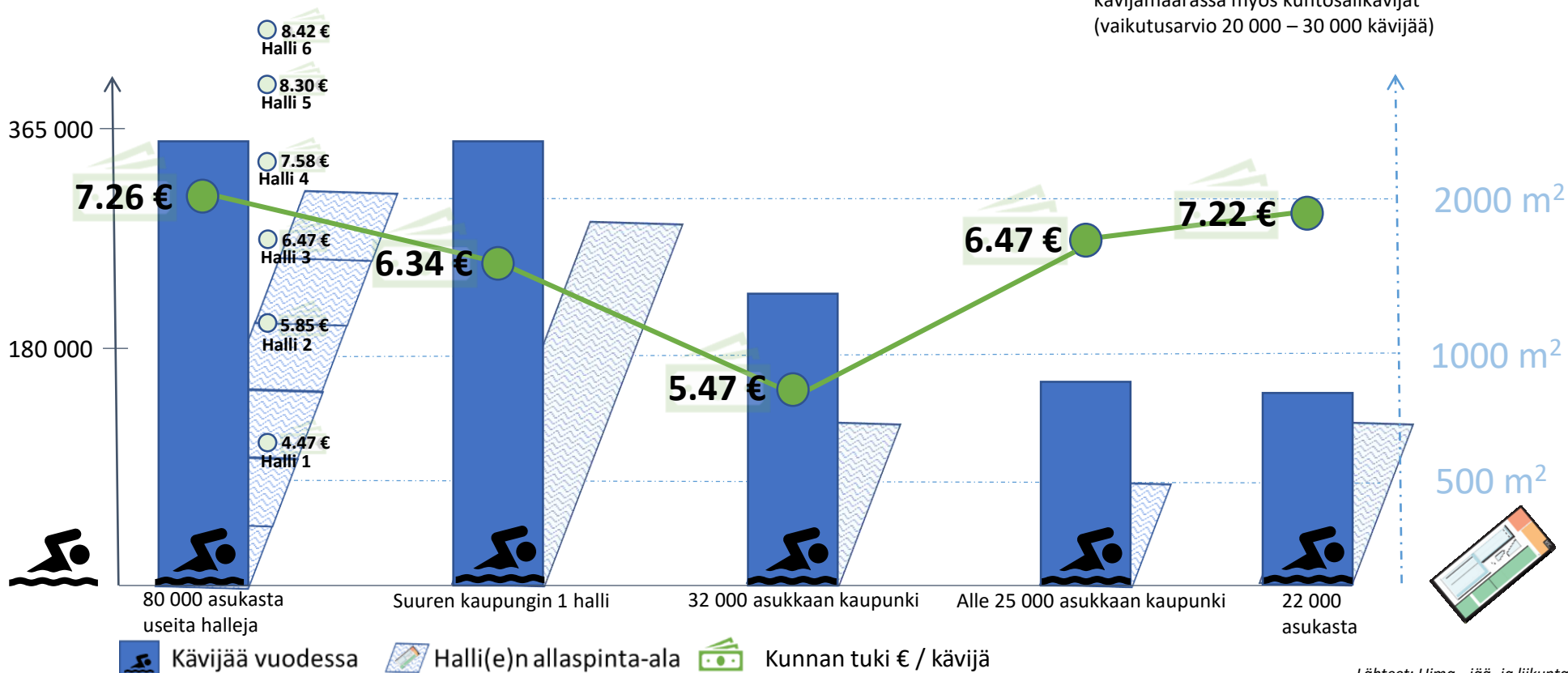
	80 000 asukasta useita halleja (kuntayhdistymisiä)	yli 200 000 asukasta (laskennassa 1 suuri uimahalli)	32 000 asukasta	alle 25 000 asukasta	22 000 asukasta
	Uimahallit 2000 vesi-m2	Uimahalli 1800 vesi-m2	Uimahalli 700 vesi-m2	Uimahalli 500 vesi-m2	664 vesi-m2
Kävijämäärä	362 772	360 101	204 062	158 000	159 000
Tulos	- 2 632 324 €	- 2 282 000 €	- 1 115 401 €	- 1 022 624 €	-1 088 536 €
Lipun bruttokulu (Tuki €/kävijä)	7.26 € (4.47 € - 8.42 €)	6.34 €	5.47 €	6.47 €	7.22 €
Henkilökunta	43	21	13	12	11

Operatiivisten kustannusten jakautuminen

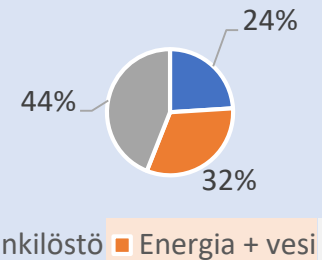

*Tässä kuvaajassa ei mukana pääomakustannuksia!
Energia maksetaan osana hoitovuokraa.

*alle 25000 ja 22000 asukkaan kaupungin kävijämäärässä myös kuntosalikävijät (vaikutusarvio 20 000 – 30 000 kävijää)

Operatiivisten kustannusten jakautuminen 22 000 asukkaan kunta

Maksetaan osana hoitovuokraa

- Aineet,
- tarvikkeet,
- Palvelut
- **pääomavuokra**

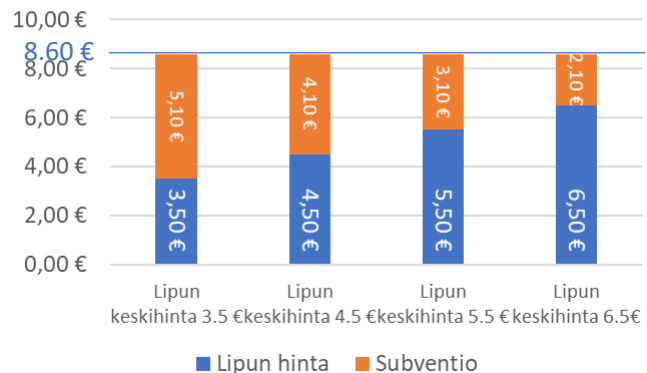
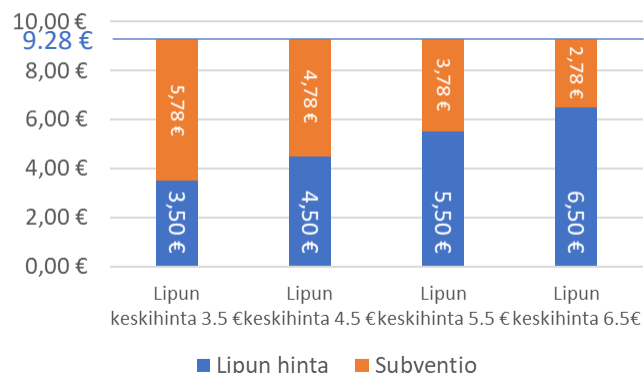
LIPUN HINNAN JA KÄVIJÄMÄÄRÄN VAIKUTUS – REAALIHINTA / KUNNAN MAKSAMA TUKI

- Toimintakatteeseen vaikuttavat positiiviset seikat
  - Käyttöasteen kohottaminen
  - Toiminnan tehostaminen
  - Lisäpalvelut (kuntosali jopa +20% - +40%)

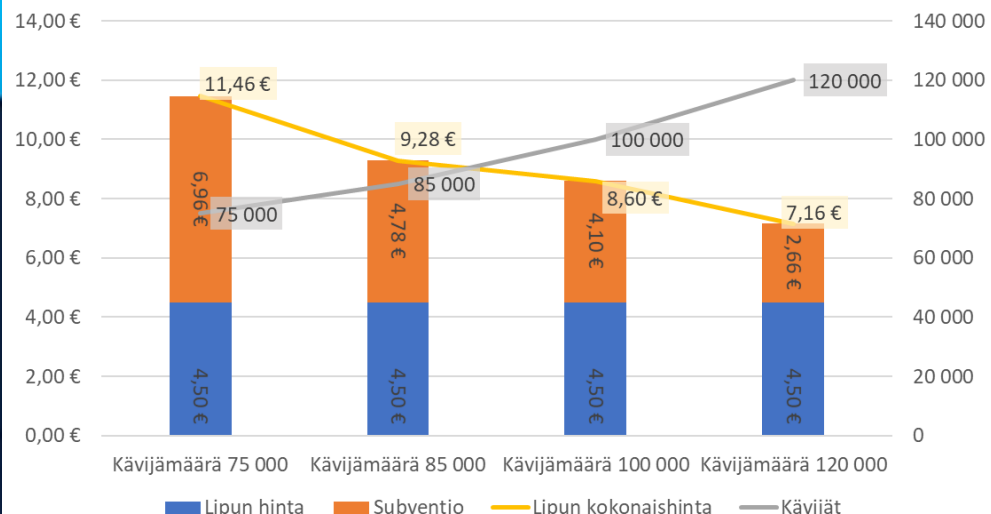
* Toimintakulujen muutosta kävijämäärän suhteen ei huomioitu

- Taulukon laskennoissa toimintakulujen oletetaan pysyvän vakiona 860 K€*
(netto = toimintakulut - tuotot)
- Muuttuvina tekijöinä on
  - kävijämäärä sekä
  - lipun keskihinta

- Vertailukunnan keskimääräinen tuki vuonna 2017 oli 4.55 € / kävijä.

Lipun hinta muuttuu –
kävijämäärä 85 000Lipun hinta muuttuu –
kävijämäärä 100 000

Lipun keskihinta 4.5€ vakio – kävijämäärä muuttuu

Laskenta: Lipun keskihinta X Kävijämäärä + Subventaatio** – Toimintakulut* = 0
Viikoittain uintiharrastavien ihmisten määrä Suomessa on 10% (useammin kuin kerran viikossa 5%, vähintään kerran vuodessa 52%). Esimerkiksi Paraisten väestöstä siis noin 1 500 henkilöä toisi uimahalliin 72 000 vuosittaista kävijää. (Lähde: Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry Uimahallien asiakastytyväisyys 2016 Taloustutkimus Oy Syyskuu 2016 hlh T-15919)

** Subventio = kunnan maksama tuki uimahallin lipputulojen lisäksi kattamaan koko toiminta

- Esitetyt koko, kohde sekä rahoitus- ja kulumallit ovat suuntaa antavia arvioita perustuen kunnan omaan hankeselvitykseen, toteutuneisiin projekteihin, aluevalvontaviraston ja JYU:n ylläpitämään uimahallitietokantaan sekä 2521-konseptilla tehtyihin halleihin.

Tarveselvitys

Hanke- /
hankintamallista
päätttäminen

Eteneminen päätöksen
mukaisesti

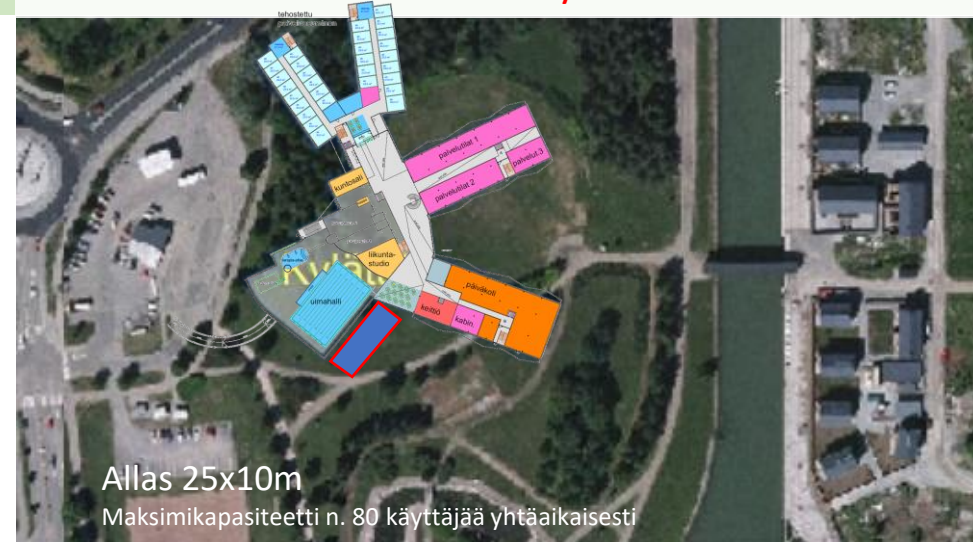
ESIMERKKI: ULKOALLAS UIMAHALLIN YHTEYDESSÄ

Ulkoallasvaihtoehtoja

Allas	Kustannus-arvio	Lämpötila	Auki (lämmitettyinä)	Energia € (Ei allaspeitettä)	Energia € (Allaspeite)
25 x 10 m	1.6 M€	26 °C	Touko - elokuu	12 500 € / v	5 000 € / v

Havainnekuvasssa esimerkkinä yksi allas

Taloudellinen näkökanta

- Uimahallin kanssa jaettu
  - Suihkut
  - Pukuhuoneet
  - Saunat
  - Henkilöstö
- Seurojen käyttö lisäresurssina?
- Kävijämäärä: 20 000 – 50 000 / v

Muuta

- Energianhallinta
  - Peitteet: Kyllä / Ei
  - Altaan pohja valkoinen
- Veden lämmitys: Ilmalämpöpumppu
- Allas eristetty
- Talvikausi: Avantouinti (Ei lämmitystä)

Laskennallista lipputuloa käyttäen 2.5 € eli 125 000 € / v
(50 000 vuotuista kävijää, vaatii turismia)

Ulkoallas	Kustannus-arvio	Vuosikuluarvio	Pääoma / v (20v 1.7%)	Operointi + Energia / v	Lämmitys-kuukaudet	Energia € (Ei allaspeitettä)	Energia € (Allaspeite)	Vesi	Valvonta	Tarvikkeet
25 x 10 m	1.6 M€	63 100 € 55 600 € (peite)	105 600 €	82 500 € 75 000 € (peite)	4	12 500 € / v	5 000 € / v	20 000 € / v	40 000 € / kausi	10 000 € / v

ULKOALLAS UIMAHALLIN YHTEYDESSÄ - MATKAILUNÄKÖKULMA

Talvella Turismi – Uinti - Lumi

- Talviuinti
  - Kylmäaltaan korvaaja
- Lumikylvyt tähtitaivaan alla

Turismi Saunat – Uinti - Lumi

- Suuren osan elämyksellisyyttä muodostaa mm.
  - Saunat
  - Avanto
  - Upea näköala

Kesällä Ajanviettoa - uimaopetusta

- Virkistävä ajanviettoalue
  - Picnic
  - Mahdollisuus pulahtaa joko ulkoaltaaseen tai
  - ilmojen viiletessä käydä saunassa
- Uimaopetus lämmitetyssä altaassa ilman leväongelmaa

